

Î N C H E I E R E

22 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, Judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției al RM,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Țurcanu Liliana și
Țurcanu Corneliu către Ministerul Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura
Generală a RM, cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite
ale organului de urmărire penală și prin încălcarea dreptului la examinare în termen
rezonabil a cauzei, și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2021, prin care a fost
menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 decembrie 2020,

c o n s t a t ă :

La 21 septembrie 2020, Țurcanu Liliana și Țurcanu Corneliu, au depus cerere de
chemare în judecată către Ministerul Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura
Generală a Republicii Moldova, solicitând încasarea a câte 300000 lei, pentru fiecare,
cu titlu de compensație pentru prejudiciul moral provocat prin acțiunile ilicite ale
organului de urmărire penală în cauza penală nr.2015978153, încasarea a câte 100000
lei, pentru fiecare, cu titlu de compensație pentru prejudiciul provocat prin încălcarea
dreptului la judecarea cauzei penale într-un termen rezonabil, încasarea cheltuielilor de
asistență juridică în cauza penală nr.2015978153, în beneficiul reclamantei Liliana
Țurcanu, în sumă de 20000 lei, și încasarea a câte 5000 lei, pentru fiecare reclamant,
pentru servicii de asistență juridică prestate în prezenta cauză.

În motivarea acțiunii au indicat că, la 04 noiembrie 2015, Procuratura Anticorupție a
intentat cauza penală nr.2015978153, în baza art.335 alin. (11) și 243 alin. (3) lit. b) din
Codul penal, pe motivul existenței unei bănuieli rezonabile privind comiterea faptelor
de abuz în serviciu și de spălare de bani de către factorii de decizie ai SRL "Financial
Investment Group".

Prin ordonanța Procurorului General interimar din 20 septembrie 2016, cauza penală
a fost retrasă din gestiunea Procuraturii Anticorupție și transmisă în gestiunea
Procuraturii sect. Buiucani.

Ulterior, prin ordonanța Procurorului General din 07 iulie 2017, cauza penală a fost
retrasă din gestiunea Procuraturii sect. Buiucani și transmisă Procuraturii pentru
Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale.

Totodată, în ordonanța Procurorului General s-a stabilit că, începând cu 20
septembrie 2016, procurorul de caz din cadrul Oficiului Buiucani al Procuraturii mun.

Chișinău nu a realizat nicio acțiune de urmărire penală, limitându-se la prelungirea termenului de efectuare a urmăririi penale, deși din materialele cauzei ar fi rezultat existența unei bănuieli rezonabile de comitere a infracțiunii de evaziune fiscală în proporții deosebit de mari.

În ordonanță s-a mai stabilit că inacțiunea procurorului a fost de natură să încalce termenul rezonabil de desfășurare a urmăririi penale și să trezească suspiciuni referitor la caracterul obiectiv al cercetărilor.

La 08 mai 2018, organul de urmărire penală al DGUP al IGP, a intentat cauza penală nr.2018790068 în baza art.190 alin. (5) din Codul penal, privind suspiciunea rezonabilă de comitere a faptei de escrocherie de către factorii de decizie ai SRL "Financial Investment Group", și anume, în vederea dobândirii prin escrocherie a unor bunuri imobile din str. Uzinelor 2, mun. Chișinău.

La 26 februarie 2020, prin ordonanța procurorului Vitalie Chișcă, cauzele penale cu numerele 2015978153 și 2018790068 au fost conexate într-o singură procedură, fiindu-i atribuit nr. 2015978153.

Prin ordonanțele din 19 noiembrie 2015 și 11 februarie 2016, Liliana Țurcanu a fost recunoscută în calitate de bănuită și, respectiv, învinuită de comiterea faptelor prevăzute de art.335 alin. (11) și 243 alin. (3) lit. b) din Codul penal, iar prin ordonanțele din 18 noiembrie 2015 și 11 februarie 2016, Țurcanu Corneliu a fost recunoscut în calitate de bănuț și, respectiv, învinuit de comiterea faptelor prevăzute de art.335 alin. (11) și 243 alin. (3) lit. b) din Codul penal.

Plângerile din 16 noiembrie 2015 și 10 decembrie 2015, depuse în temeiul de art.299¹ și 313 din Codul de procedură penală, cu privire la ilegalitatea ordonanței de intentare a urmăririi penale din 04 noiembrie 2015, nu au avut un rezultat pozitiv, fiind invocată existența unei hotărâri de refuz în începerea urmăririi penale pentru aceleași acuzații.

Prin plângerile din 07 decembrie 2015 și din 28 decembrie 2015, a fost contestată, dar fără succes, legalitatea ordonanței din 04 noiembrie 2015 de ridicare a documentației contabile de la SRL "Financial Investment Group".

La 02 august 2016, printr-o încheiere a unui judecător de instrucție al Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, s-a anulat procesul-verbal de ridicare în baza căruia, pe 24 decembrie 2015, s-a ridicat, din biroul notarului public Galina Ceban, originalul contractului de vânzare-cumpărare a unor imobile, care a fost încheiat la 25 aprilie 2014 între SRL "Financial Investment Group" și SRL "Servivet".

Încheierea judecătorească a fost menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2016.

În context, s-a menționat că judecătorul de instrucție a stabilit în încheierea sa că ridicarea originalelor documentelor de vânzare-cumpărare a imobilelor a fost efectuată cu depășirea vădită a limitelor și atribuțiilor recunoscute de lege, care au fost expres și exhaustiv stabilite în încheierea judecătorului de instrucție din 23 decembrie 2015.

De asemenea, reclamanții au remarcat faptul că în cadrul unei investigații interne demarate de Centrul Național Anticorupție, a fost stabilită vina unui ofițer de urmărire penală în dispariția originalului deciziei asociatului unic al SRL "Servivet", care a fost ridicată de la notarul Galina Ceban.

Din acest motiv, consideră că raportul de expertiză nr.9 din 22 ianuarie 2016, relevant dosarului penal, a fost realizat în baza unor acte false, însă contestarea concluziilor expertizei a fost fără succes.

La 06 noiembrie 2015, printr-o încheiere a unui judecător de instrucție din cadrul Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, s-a admis demersul procurorului privind

aplicarea sechestrului asupra bunurilor imobile care aparțin SRL ”Financial Investment Group”, în valoare de 35000000 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2015, a fost casată încheierea judecătorului de instrucție și respins demersul procurorului privind aplicarea sechestrului asupra bunurilor imobile.

Prin plângerile din 04 septembrie 2017 și 22 septembrie 2017, au contestat, dar fără succes, refuzul de a retrage cauza penală nr. 2015978153 din gestiunea procuraturii Buiucani, soluția de respingere a cererilor privind constatarea caracterului ilegal al inacțiunilor procurorilor din cadrul PCCOCS și anexarea la materialele cauzei penale a încheierilor judecătorești privind încălcarea termenului rezonabil al urmăririi penale, precum și refuzul în punerea la dispoziția reclamanților a mai multe acte procesuale ce vizează exercițiul drepturilor și intereselor lor.

La 13 iunie 2017, au solicitat accelerarea urmăririi penale și stabilirea unui termen pentru încheierea procedurilor și pentru adoptarea unei soluții.

La caz, prin încheierea judecătorului de instrucție din 17 iulie 2017, a fost constatăată încălcarea termenului rezonabil de exercitare a urmăririi penale în cauza penală nr. 2015978153.

Prin încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, din 11 septembrie 2017 a fost admisă parțial cererea privind accelerarea procedurii și obligat organul de urmărire penală să adopte o soluție, în termen de 30 de zile din momentul recepționării încheierii de către procuror, în condițiile prevăzute de art.291 din Codul de procedură penală, iar la necesitate, de a prelungi o singură dată termenul urmăririi penale.

La 28 noiembrie 2017, din motiv că procurorii nu s-au conformat indicațiilor din încheierea judecătorului de instrucție din 11 septembrie 2017, a fost depusă o plângere în ordinea procedurii prevăzute de art. 299¹ din Codul de procedură civilă.

La 18 decembrie 2017, printr-o ordonanță a adjunctului procurorului-șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, a fost respinsă plângerea formulată.

La 13 februarie 2018, printr-o încheiere a judecătorului de instrucție a fost admisă parțial plângerea, fiind anulată ordonanța din 18 decembrie 2017, stabilind ca procurorul ierarhic superior să soluționeze prin ordonanță plângerea din 28 noiembrie 2017 și obligându-l să se conformeze indicațiilor din încheierea din 11 septembrie 2017.

Mai menționează că Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, nu a reacționat la cererea din 14 februarie 2018, prin care s-a solicitat executarea încheierilor judecătorului de instrucție din 11 septembrie 2017 și din 13 februarie 2018.

Din acest motiv, la 06 aprilie 2018, reclamanții au formulat o plângere judecătorului de instrucție, iar prin încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 iulie 2018, s-a admis parțial plângerea și s-a constatat ca fiind ilegală neexaminarea cererii din 14 februarie 2018 și neexecutarea indicațiilor din încheierile judecătorului de instrucție din 11 septembrie 2017 și din 13 februarie 2018.

În urma unei cereri adresate Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, au primit o copie de pe ordonanța de scoatere de sub urmărire penală din 27 februarie 2018, prin care a fost dispusă soluția de scoatere de sub urmărire penală a învinuiților Țurcanu Liliana și Țurcanu Corneliu, din motiv că în acțiunile acestora lipsesc elementele infracțiunilor prevăzute de art.243 și 335 din Codul penal.

Totodată, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2019, a fost casată

încheierea judecătorului de instrucție în Judecătoria Chișinău, sediul Centru, din 19 martie 2019 și a fost anulată ordonanța din 27 februarie 2018.

În context, au remarcat că prin scrisoarea procurorului-șef al Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale nr. 2d/20 din 14 februarie 2020, adresate procurorului-șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, s-a constatat că urmărirea penală durează 4 ani și 1 lună. Perioada totală în care nu a fost întreprinsă nicio acțiune este de 12 luni. Încălcarea termenului urmăririi penale a fost determinată de lipsa unor acțiuni din partea procurorului de caz, care, în interiorul acestui termen, a lăsat cauza în nelucrare. În perioadă de inactivitate procurorul a prelungit în repetate rânduri, în mod formal, termenul de urmărire penală, din motiv că urmau să fie efectuate acțiuni de urmărire penală și că nu au fost primite materialele comisiei rogatorii din partea autorităților portugheze.

La 19 mai 2020, reclamantii au solicitat Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale informații referitor la mersul anchetei penale în cauza nr. 2015978153, iar prin scrisoarea nr. 613/17- 4790 din 20 mai 2020 reclamantii au fost informați că, la 11 mai 2020, au fost scoși de sub urmărire penală, din motiv că în acțiunile acestora nu există elementele componentelor de infracțiune prevăzute de art.243 alin. (3) lit. b) și 335 alin. (11) din Codul penal.

Astfel, reclamantii au înaintat prezenta acțiune, solicitând încasarea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile organului de urmărire penală, descrise supra.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 decembrie 2020, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Țurcanu Liliana și Țurcanu Corneliu.

S-au încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul Lilianeii Țurcanu sumele de: - 30000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală; - 25000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat în urma încălcării dreptului de respectare a termenului rezonabil în cadrul urmăririi penale; - 20000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică în procesul penal; - 5000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică în prezenta cauza civilă.

S-au încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul lui Țurcanu Corneliu sumele de: 30000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală; - 25000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat în urma încălcării dreptului de respectare a termenului rezonabil în cadrul urmăririi penale; - 5000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică în prezenta cauza civilă.

La 29 decembrie 2020, Ministerul Justiției al RM a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 decembrie 2020, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

La 12 ianuarie 2021, avocatul Vasile Foltea în interesele Lilianeii Țurcanu și a lui Țurcanu Corneliu, a depus cerere de apel, solicitând casarea parțială a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 decembrie 2020 și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2021, au fost respinse cererile de apel depuse de Ministerul Justiției al RM și de avocatul Vasile Foltea în interesele apelanților Țurcanu Liliana și Țurcanu Corneliu. S-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 decembrie 2020, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Țurcanu Liliana și Țurcanu Corneliu către Ministerul Justiției al

RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM, cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și prin încălcarea dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei, și compensarea cheltuielilor de judecată.

Pentru a decide astfel, sub aspectul adoptării ordonanței de scoatere de sub urmărire penală, din motiv că lipsesc elementele componentelor de infracțiune prevăzute de art. 243 alin.(3) lit. b) și art.335 alin.(11) din Codul penal, instanța de apel a concluzionat că Țurcanu Liliana și Țurcanu Corneliu pot pretinde la repararea prejudiciului moral în temeiul prevederilor Legii nr. 1545-XII din 25 februarie 1998 ”privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești”.

Cu referire la argumentele Ministerului Justiției al RM, că în speța dată nu sunt întrunite cumulativ prevederile din Legea nr. 1545-XII din 25 februarie 1998 ”privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești”, pentru a admite acțiunea înaintată, instanța de apel a menționat că potrivit circumstanțelor constatate din materialele cauzei, a fost stabilit că Țurcanu Liliana și Țurcanu Corneliu au fost urmăriți penal neîntemeiat, pentru ca într-un final să fie adoptată ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a acestora, nefiind constatată existența faptei infracțiunii.

De asemenea, cu referire la argumentele Ministerului Justiției al RM despre faptul că sunt necesare unele condiții speciale, și anume existența faptei ilicite și că, nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea Statului, instanța de apel a remarcat că potrivit jurisprudenței CtEDO, procurorul are obligația să prezinte motive relevante și suficiente pentru punerea sub învinuire a unei persoane, or, chiar și în cazul când organul de urmărire penală a respectat cerințele formale la întreprinderea acțiunilor de urmărire penală, acest complex de acțiuni în cumul sunt apreciate ca fiind ilicite odată cu emiterea ordonanței de scoatere de sub urmărire penală.

În concluzie, reieșind din natura drepturilor lezate enunțate supra, de caracterul și gravitatea suferințelor suportate, de statutul persoanelor și de faptul că reclamanții au fost puși sub învinuire iar ulterior scoși de sub urmărire penală, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău a considerat justă concluzia primei instanțe, potrivit căreia, suma de 30000 lei, pentru fiecare reclamant, cu titlu de reparare a prejudiciului moral, constituie o recompensă echitabilă.

Totodată, în conformitate cu prevederile art.7 lit.e) al Legii nr. 1545-XII din 25 februarie 1998 ”privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești”, instanța de apel a apreciat ca întemeiată concluzia primei instanțe cu privire la încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul Liliane Țurcanu, a sumei de 20000 lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru asistență juridică oferită în cauza penală.

În altă ordine de idei, în sensul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 ”cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești” și făcând referire la scrisoarea nr.2d/20 din 14 februarie 2020, semnată de procurorul-șef al Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale, reiterând concluziile primei instanțe cu privire la data intentării procesului penal și până la scoaterea Liliane Țurcanu și a lui Țurcanu Corneliu de sub urmărire penală, caracterul și de gravitatea faptei imputate, de faptul că o perioadă de timp procurorii nu au executat indicațiile impuse de judecătorii de instrucție de a accelera derularea

urmăririi penale, circumstanță care a putut afecta sentimentul de dreptate pentru reclamanti, frustrările și îngrijorările avute, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău a dat apreciere pozitivă concluziei instanței de fond, care a constatat încălcarea termenului rezonabil de urmărire penală și a dispus încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, a sumei de 25000 lei, pentru fiecare, cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat prin încălcarea termenului rezonabil al urmăririi penale.

În aceeași ordine de idei, Colegiul civil a apreciat ca fiind întemeiate concluziile primei instanțe privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 lei în beneficiul Lilianeii Țurcanu și a lui Țurcanu Corneliu, suportate în prezenta cauză civilă.

La 21 mai 2021, a fost înregistrat recursul Ministerului Justiției al RM prin care s-a solicitat casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 decembrie 2020 și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2021 cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii Lilianeii Țurcanu și a lui Țurcanu Corneliu depuse împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM, cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și prin încălcarea dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei și, compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că instanțele de judecată au aplicat eronat normele din Legea nr. 1545-XII din 25 februarie 1998 ”privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești”, or, pentru a dispune încasarea prejudiciului cauzat, în temeiul legii citate, este necesară întrunirea cumulativă, atât a circumstanțelor prevăzute de art. 6, cât și a celor prevăzute de art.3, acestea fiind indisolubile și neputând fi aplicate separat.

De asemenea, s-a menționat că nu orice acțiune a organelor de drept și instanțelor judecătorești, atrage după sine răspunderea Statului.

Suplimentar, recurentul consideră că acțiunea reclamanților/intimați este neîntemeiată, deoarece în speță nu au fost constatate temeiurile prevăzute la Legea nr. 1545-XII din 25 februarie 1998 ”privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești”. Mai mult ca atât, dreptul la despăgubire apare doar dacă se demonstrează, printr-un act judecătoresc de dispoziție irevocabil, că acțiunile întreprinse de organul de urmărire penală sunt/au fost ilegale.

Reieșind din circumstanțele cauzei, prin prisma reglementărilor normelor menționate mai sus, recurentul remarcă faptul că la materialele cauzei nu există niciun act procedural definitiv și irevocabil al instanței de judecată sau al organului ierarhic superior, prin care s-a stabilit ca fiind ilegale măsurile procedurale întreprinse de organul de urmărire penală.

Prin prisma normei art. 3 din Legea nr. 1545-XII din 25 februarie 1998 ”privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești”, se menționează că este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală; condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii legale la muncă neremunerată în folosul comunității; efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a

percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; supunerii ilegale la arest administrativ, reținerii administrative ilegale sau aplicării ilegale a amenzi administrative de către instanța de judecată; efectuării măsurilor operative de investigații cu încălcarea prevederilor legislației; ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare.

În această ordine de idei, recurentul a menționat că intimații nu au fost atrași ilegal la răspundere penală și nu le-a fost acordat statut de "condamnat", fiind doar în calitate de bănuți/învinuți de comiterea unei infracțiuni în baza probelor acumulate în cadrul urmăririi penale, după care au fost scoși de sub urmărire penală.

Mai invocă că măsurile procesuale aplicate în privința intimaților sunt prevăzute de legislația procesual penală și urmau a fi aplicate pentru cazul de infracțiune, săvârșirea căreia le era imputată, toate acțiunile organului de urmărire penală au reieșit din complexitatea cauzei, gravitatea faptei și au fost îndreptate în vederea elucidării tuturor circumstanțelor, asupra vinovăției sau nevinovăției persoanelor menționate prin actul de sesizare, privind existența bănuiei rezonabile de comiterea infracțiunii.

Astfel, instanțele inferioare neîntemeiat au admis pretențiile reclamantilor/intimați, în contextul în care prin prisma prevederilor enunțate rezultă expres că pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penală, sunt necesare unele condiții speciale, și anume existența acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor judecătorești.

În partea ce ține de încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul intimaților a prejudiciului moral, consideră că concluzia instanțelor de judecată este neîntemeiată, or, prezenta acțiune nu întrunește toate condițiile de aplicabilitate a Legii nr.1545, prin urmare, nu există nici temei legal de a solicita încasarea acestui prejudiciu, în condițiile în care intimații nici nu au fost condamnați.

Cu referire la încasarea prejudiciului moral sub aspectul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 "cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești", recurentul a menționat că în urma verificării raportului motivat, s-a atestat conformarea de către organul de urmărire penală a prevederilor art. 19 din Codul de procedură penală, care a acționat în vederea elucidării tuturor circumstanțelor necesare stabilirii vinovăției sau dezvinovățirii, fapt ce nu poate fi privit drept "tergiversare a examinării cauzei".

Mai mult ca atât, acordarea de satisfacții pecuniare nu constituie o regulă generală, dar o excepție, or, în materia drepturilor omului, o recunoaștere oficială și publică a violării constituie uneori prin sine o satisfacție.

În concluzie, consideră că suma dispusă spre încasare din contul bugetului de stat în beneficiul intimaților, cu titlu de prejudiciu moral, în cuantumul specificat în actele de dispoziție, este o sumă excesivă și neîntemeiată, în raport cu criteriile stabilite la caz și principiul general al echității.

Cu referire la prevederile art.434 alin.(1), (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil menționează că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2021, a fost expediată participanților la proces la 27 mai 2021 (prin intermediul poștei

electronice - f.d.208 vol.II).

La caz, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, consideră că recursul Ministerului Justiției al RM, depus la 21 mai 2021 (f.d.1 vol.III), este în termen.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs, în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul Ministerului Justiției al RM, este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/aceor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel și prima instanță, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în recursul Ministerului Justiției al RM.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul Ministerului Justiției al RM.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru